

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Telegrafu' este Duminec'a si Joi'a, la fie-care d'ouă septemuni cu adausulu' Foisioarei. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditu' a foiei, pre afara la 3. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adreseate c'atra expeditura. Pretulu' prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 22.

ANULU XXIV.

Sabiu 1426 Martiu 1876.

treceialte parti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu ana 8 fl. a. pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prin. si tieri stroine pre anu 12 1/2, anu 6 fl. Inscritu' se plateste pentru intai'a ora cu 7 cr. sirulu', pentru a doua ora cu 5 1/2, cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2, cr. v. a.

La cestiunea comassarei si proportiunarei.

Aristocrati'a nu p'ote lasa dina-intea ochiloru, ca desdaunarele de pana acum'a s'au papatu un'a dupa alt'a; si dieu 'i cade greu de a trai din munc'a propria, invetiata fiindu din tempii trecuti la mai bine.

Ce tempuri fericite erau acele, candu mariile sele, boierii tieriei, n'aveu decatu sa-si umple cosuriile din sudorea iobagiloru. Candu acesti'a erau prin lege obligati de a munci pentru domniilor lor; si totu ei av'eu sa p'orte de alta parte si tote poverile statulu, fara ca d'ora, dreptu recompensa, sa fie partasi si la beneficiile cetatienesci; din contr'a parii in tota form'a.

Trecura inse tempurile acele de trista memoria. Spiritulu tempului, si nime altulu, puse capetu ca se nu conturbe intrarea epoei umanitati, in carea aru fi sa ne aflamu astadi. Inse beneficiatii tempurilor trecute, nu put'eu remane nedesdaunati, pentru buavointi'a esecutata chiaru fatia de servii lor, carii abi'a mai erau capabili pentru drepturi; si astufeliu urmara: desdaunarele pentru pamentu, pentru decime si vii, ca fantani destulu de fertile pentru pungile fostiloru boieri.

Aceste inse tote fura si in cea mai mare parte si trecura. Afara de ac'est'a fostii boieri au a platit astadi asemenea cu iobagii birurile cele grele, dupa mosile cele estinse, pre care astadi trebuie sa le agoniscesca cu munca propria. Intre astfeliu de impregiurari nu ne p'ote prinde mirare, candu vedemu pre fostii boieri tangu-induse in organulu lor „Kelet”: ca relatiunile de posesiune din diu'a de adi in Transilvania, suntu nesuferibile, si ca pretindu o organizare grabnica, sub periclu ca la din contra s'aru nimici de totu starea economica a tieriei.

Intr'adeveru ca si noi partinimu si simtimu necesitatea, de a se imbunatatii starea nostra agronomica si preste totu economica, cu ori ce pretiu si prin ori-ce mijloce legali si ecuitabili; boerii lui „Kelet” inse se pare, ca voiescu a profit'a si din cestiunea ac'est'a numai pentru sine. Caci ei se identifica pre sine cu starea agronomica a tieriei intregi si pretindu astufeliu reforme care pentru densii potu fi catu de folositoare, cu atat'a inse mai daunose pentru ceealalta populatiune si mai alesu pentru fostii coloni, carii inca suntu isv'ore, celu putienu totu-atat'a de ferice pentru vistierii statulu; deci chiaru si numai din punctulu acest'a de manecare au totu atat'a dreptu de a fi respectati si considerati din partea puterei de statu, ca si boierii.

Cumca fostii boieri, nu se intereseza intru atat'a, de starea agronomica in genere a tieriei, catu mai multu numai de aceea: cum sa p'ota ei profit'a din cestiunea regularei definitive a relatunilor remase din legaturile de urbarialitate de mainainte; ac'est'a se vede apriatu din giurstarea, ca organulu lor „Kelet” atinge intrebări, care au locu mai numai intre fostii boieri si coloni si le pertracteaza intr'unu modu, ce o da pre fatia care suntu durerile boieriloru. Haru domnului numai, ca regimulu 'si cunosce mai bine misiunea sea, decatu presupunu boierii: si astfeliu nu le va face tote pre voi'a dloru. —

Urmarindu in scurtu cele 6 intrebări, ce le pune si pertracteaza „Kelet”

firesce din punctu de vedere alu intereselor numai boieresci — in privinti'a comassatiunei si regularei posesiuniloru, ne vomu exprima si noi parerile nostre fara reserva.

In ce privesce intrebarea prima: de se p'ote face pendentu seu nu, regularea posesiunei si resp. comassarea dela invoirea majoritati' seu minoritati' composoriloru? Si de nu, ce jurstari au sa fia decidiatoare, pentru ducerea in deplinire a comassarei?

In privinti'a respunsului ce 'lu da „Kelet” la partea dintai a intrebarei acesteia: ca adeca statulu fara respectu la vointi'a composoriloru sa duca cu forti'a in deplinire comassatiunea, nu putemu fi pre deplinu de acordu cu „Kelet”. — Caci, de si nu se p'ote nega ca comassatiunea in genere e folositoare pentru agronomia si economia, intru catu ea face posibilu ca fia-care proprietariu sa-si foloscesca liberu, neaternatoriu si dupa placu pamentulu seu comassatu, scutesce de alergaturile cele multe dela o parcela la alt'a, si inlesnesce proprietariulu supavegherea asup'a rodiloru osteneleloru sele etc. totusi obvinu momente, cari intre impregiurările nostre de astadi, facu sa apara comassatiunea ca modulu celu mai siguru de ruinare pentru majoritatea populatiunei, pentru proprietarii mici.

Fertilitatea pamentului nu e pretutindinea asemenea. O bucata de pamentu in unulu si acelasi hotaru p'ote fi mai priincioasa pentru unu felu de semanturi, ca pentru altulu si pana candu posesiunile suntu parcelate, fia-care agronomu 'si foloscesca fia-care parcela de pamentu, in modulu care 'i promite venitu mai multu. — Bine ca prin munca si truda ori-ce pamentu se p'ote face fertilu pentru ori-ce felu de semantura si ca prin schimbu, care p'ote fi si in bani, se p'ote acoperi lips'a fia-carui'a din prisointi'a altui'a; inse populu nostru agronomu e inca departe de stadiulu acela de cultura incatu sa-si scie ajutu in modu artificiosu, de alta parte mijlocele de comunicatiune cele rele facu mai imposibile comunicatiunea si comer-ciulu cu cereale.

Pre langa acestea mai obvine, ca in casu de daune elementare, pana ce suntu posesiunile parcelate, proprietariulu in cele mai putiene casuri 'si perde recolt'a de pre tote parcelele imprasciate; pre candu fiindu acestea comassate, stau sub un'a si aceeasi sorte, si astufeliu devine proprietariulu nimicitu dintr'un'a. Silitu fiindu acum'a a-si acoperi lipsele sele prin imprumuturi, trebuie sa se ingrope in datorii, din care cu anevoia se mai p'ote elibera; fiindu-ca noi nu avemu mai de locu astufeliu de institute de creditu, care se servesc, dupa destinatiunea lor, spre ajutorirea agronomiloru si economiloru. In casu de nevoia 'si vinde astadi plugariulu o parcela de pamentu seu o zelogeste, — se ajuta si totu 'i mai remanu celelalte inca spre sustinerea sea si a familiei; candu inse va fi silitu a-si vinde seu i se vinde posesiunea intr'ega, nu-i mai remane decatu traist'a de cersitu. —

Economi'a de vite, carea e unulu din ramii cei mai rentabili pentru agronomii nostri, aru trebui se stagnedie de totu; pana ce saru deda economii rostirii cu sistemulu nou si aru afla modulu de a o pute continua si sub giurstările schimbate. Compe-

tintiele statulu inse pretindindu-se mereu i-aru aduce la sapa de lemn.

Afara de acestea s'aru nasce proletariatu, candu s'aru efectui indata si sub giurstările de fatia comassatiunea. Caci aru fi o urmare naturale a comassarei, oprirea de a nu se mai imparti de nou seu chiaru a parcelá pamenturile odata comassate.

Urmare mai departe aru fi de aci, ca in casuri de ereditate, averea imobile comassata nu s'aru mai pute imparti intre eredi in natura, ci i s'aru pute transpune numai unui'a dintre densii si astfeliu ceilalti, aru remane proletari, nefindu inca indeletniciti de a se prinde de meserii seu alti rami de productiune.*)

Prin comassarea fortia aru scade mai departe pretulu realitatiloru intre giurstările cele abnorme presente. Lips'a monetei, carea aduce cu sine, de se vendu astadi parcele de pretiu considerabilu, cu o bagatela, aru ave totu acel'asi efektu si fatia de o mosia intr'ega comassata. Caci candu lips'a de bani opresce concurenti'a; atunci cumperatorii facu pretiurile dupa placulu lor.

In fine s'aru ingreui si schimbulu resp. agonisirea realitatiloru, ba s'aru face mai imposibile pentru populu sermanu. Elu dupa castigulu si midilócele sele, usioru p'ote sa-si agoniscesca adi o mosia, mane alt'a; castigarea unui complexu intregu inse trece preste puterile sele.

Noi asi'a d'ara de-si in principiu, nu suntemu in contr'a comassarei; in contr'a introducerei ei repentine si forciate intre giurstările de fatia, trebue sa fimu. — Dupa noi comassarea, fara periclitarea starei de acum'a agronomice si economice, bune rele, cum suntu, numai atunci s'aru pute face; candu mai intai aru urma pregatirile de lipsa si pentru populu de rendu si acest'a inca s'aru pune in positi'a de a pute esista si sub giurstările schimbate.

(Va urma)

Revista politica.

Proiectulu despre regularea fundulu regiu s'a terminatu alalta ieri, fiindu primitu in desbaterea generale si speciale. Sieptespradiece deputati sasi s'au abtinentu dela desbaterea speciale.

Sessiunea dietei presente dice „P. C.” se va inchide luni si cea urmatoare se va deschide marti.

Delegatiunile se voru deschide la Budapesta in septaman'a prima din lun'a lui Maiu.

De vre-o doué dile incóce tace diurnalistic'a cea mare de evenimente din orientu. Press'a oficiosa este indata gat'a a vesti ca lucrurile s'au indreptatu spre pace. Unele semne inse dovedescu, ca liniscea politica de care ne bucuramu de vre-o doué dile, are sa fia in curendu intrerupta de alte evenimente, cari se succedu ca fazele unei bóle cronice.

Austro-Ungari'a aplica neutralitatea acum cu tota rigurositatea. Dela Liubobratice incóce, carele e internatu in Lintiu, au mai pusu man'a organele monarchiei nostre pre unu altu capitanu cu 80 de insurgenti, cari fura alungati pre pamentu austriacu. De alta parte oficiile vamale din Zar'a

*) Ac'est'a aterna dela modalitatea cum s'aru face comassatiunea. R.

au capetatu ordinu strajnicu a confiscá tote transporturile de arme pentru Muntenegru si Serbi'a. Unu transportu de 25,000 pusi noué, ce aveau destinatiunea pentru Muntenegru si suntu liferate de o fabrica din Vien'a e deja confiscata. Muntenegru au reclamatu armele, aratandu ca se afla in pace si cu Austro-Ungari'a si cu Turci'a. Din Vien'a inse s'a respunsu, ca Muntenegru nu are lipsa de armele aceste si ca Muntenegru voiesce sa le mijlocesca insurgentiloru. Negociările intre Cetinje si Vien'a decurgu in privinti'a armelor din cestiune si credemu ca se voru termina cu eliberarea transportulu. Muntenegru pana un'a alta a opritu din partesi exportulu de mijloce de traiu la Cattaro.

Ce face Serbi'a? se intraba inca si astadi lumea politica. Deocamdata ne spune press'a oficiosa, ca Marinovici a recomandat principelui Milan pacea si dela recomandarea ac'est'a se facu deductiuni dupa cum le doresce ori-care doritoriu alu pacei. D'ara, din dispusetiunile regimulu deja luate nu s'a revocatu inca nici un'a; din Parisu se astepta in totu momentulu scirea despre incheierea unui imprumutu nou, care deca nu se va realisa, se va inlocui prin unu imprumutu fortiatu in tiara. Asi'a increderea prea mare in o ténuta pacifica a Serbiei este deocamdata pripita.

O telegrama din Belgradu dela 23 Martiu spune, ca conscriptiunea rezervelor serbesce au avutu unu rezultat forte favoritoriu pentru Serbi'a. In casu de resbelu Serbi'a dispune de 300,000 de combatanti; 200,000 potu trece preste confine si 100,000 potu remane in tiara.

Insurgentii se inmultiescu. Intre Grebci si Trebinje suntu 2000 de insurgenti, cari pana un'a alta impedeaca proviantarea cetatii Trebinje si impedeaca acumularea trupeloru turcesci despre Kleck. In Bosni'a aprópe de confinele serbesce, in ténutulu Novovarosiului s'a formatu o trupa noua de insurgenti. Mai departe capitani Babici, Uzelac si Bilbija au terminatu organizarea unei legiuni de insurgenti. Principele Carageorgevici inca a organizatu unu corpu cu o eminenta armatura militaria, cu instrumente de pioneria, cu tunuri etc.. In trup'a sea suntu oficeri rusesci, austriaci si unulu germanu. Despre principele Carageorgevici se dice, ca a lucratu cu multa socotintia, preparandu-se cu tote cele trebuincioase pentru o campania regulata.

Achmed Muctar pasi'a a propusu insurgentiloru unu armistitiu de doué spradiece dile, care armistitiu inse fu respinsu din partea insurgentiloru.

Din R o m 'a se telegrafeza ca crisa ministeriala ce dureza inca se va termina astfeliu: De pretis va fi ministru presedinte si de finantie, Nicoter'a de interne, Mezzapapo de resbelu, Brin de marina, Zanardelli de lucrările publice, Coppino de instructiune, Manciu de justitia, Maiorana de agricultura si Melegari de externe.

Regele Spaniei Alfonso a intratu in Madridu in fruntea unei armate de 25 mii, reforcendu-se din campani'a contra carlistiloru, si fu primitu cu mare entusiasmu.

Diet'a Ungariei.

In sedinti'a casei representative din 22 Martiu n. dupa cele formale se pune la ordinea dilei proiect-

tulu de regulare a fundului regiu si a universitatii ei in a-tiunei sasesci.

Reportorul Fr. Wächter recomanda casei proiectului. O motivare mai departe e de prisos, de ore ce raportulu de motive accludatu la proiectu e de ajunsu. (Aprobare).

Ministrulu presedinte Tisza de asemenea afla de prisos ori ce motivare in momentul acest'a si-si reserva a vorbi inca la obiectulu in discussiune, deca cum-va i se va da ansa la acest'a in decursulu desbaterei.

In desbaterea generale ce se incepe ia mai intai cuventulu deputatulu Kapp: Deca proiectulu e in genere de insemnatate mare, atunci elu pentru sasi e de o insemnatate extraordinara. Oratorulu scie bine, ca standu inaintea unei majoritati colosali, are o problema forte grea, dara se va tiene de obiectu si roga cas'a de atentie. (S'audimu!)

Scopulu proiectului nu e decatu nimicirea fundului regiu, pentru a da acolo terenu lib ru de actiune guvernului pentru scopurile sele. In raportulu de motive ministrulu se provoca la aceea, ca proiectulu acest'a e consecinta dintr'o lege, care demanda guvernului sa faca dispositiuni legali relativu la regularea fundului reg. Legea ce e dreptu demanda regula re fundului regiu, dara nu nimicirea lui, precum face proiectulu. Ministrulu se provoca in deosebi la § 1 art. 43: 1868, prin care se pretinde regularea legale indigitata, dara ministrulu a uitatu § 10 din legea citata, in care se dice, ca regularea are sa urmeze asi, catu sa se crutie drepturile basate pre legi si tractate.

Oratorulu espune apoi in detaiu intemplantile istorice relativu la Transilvania inainte de inactivarea legi din 1868 si apoi continua, ca ministrulu a respunsu la o intrebare ce i s'a pusu in comisiunea administrativa, cu privire la ascultarea celor interesati, ca s'a satisfacutu deja a-cesta recerintia a legi prin antecesorele seu. Oratorulu nu se indiesce de acest'a, dara trebuie sa faca doue observatiuni in privinta acest'a, intai, ca insusi ministrulu a disu, ca nu densulu, ci antecesorele seu a ascultat pre cei interesati, a dou'a, cum a potutu sa se pronuncie respectivii, candu densiloru voindu sa se dechiare in confluensu li s'au intredisu ori-ce dechiariune, cu provocarea, ca universitatea natiunei n'are nici unu dreptu la discussiuni politice.

Cea mai insemnata dispositiune a § 10 art. 43 din 1868 merge intr'acolo, ca drepturile fundului regiu, garantate prin legi si tractate, trebuie scutite. Se nase intrebarea, intru catu se scutescu aceste drepturi prin proiectulu de lege? Se cuprinde intr'ensulu macaru un'a urma de scutinta a drepturiloru? De siguru ca nu! Legislativ'a unguresca a recunoscutu prin o lege sanctiunata drepturile fundului regiu, a datu dechiariuni solemne, ca va procede dreptu si ecuitabilu si acum? S'a subternutu unu proiectu de lege, care are de scopu simpl'a nimicire a fundului regiu. Unde sunt promisiunile solemne?

Oratorulu firesce nu primesce proiectulu. Aparatorii proiectului dicu, ca acest'a e in interesulu tiei, e de lipsa pentru imbunatatirea administratiunei. La primul argumentu oratorulu nu vrea sa reflecteze pre largu, se teme, ca viitoriulu va areta, ca acestu proiectu subternutu nu e intru interesulu tiei. Se dice, ca proiectulu e necesaru in interesulu administratiunei. E ore — intraba oratorulu — administratiunea fundului regiu atatu de rea, catu aici numai nimicirea sa mai pota ajuta? De siguru ca nu! S'aru pute usioru aduce in armonia administratiunea — scutindu-se tote drepturile — cu tote recerintiele statulu modernu! Se vorbesce de unu statu in statu ce-lu for-

meza fundulu regiu, ceea ce este cu totul neadeveratu. Se dice, ca existinta fundului regiu periclitaza interesele libertatii. La acesta afirmatiune oratorulu replica, ca fundulu regiu a fostu totu-deun'a unu asilu alu libertatii si alu egalitatii in dreptu. In fine presenta urmatoriulu proiectu de resolutiune:

Considerandu, ca articolulu de lege 42: 1868 care trateza „de dispusetiunile detaiate despre uniunea Transilvaniei cu Ungaria“ dispune:

„§ 10 Pentru a asigura drepturile de selv-administratiune ale scaunelor, districtelor si cetatiloru din fundulu regiu, pentru organizarea corpurilor loru reprezentative si statorirea sferei de dreptu a universitatii natiunei sasesci se insarcineza ministeriulu, ca ascultandu pre respectivii sa substerna dietei unu astfelu de proiectu de lege care va ave sa respecte si sa aduca in armonie in modu sufficientu atatu drepturile basate pre legi si tractate catu si egalitatea de dreptu a tuturor cetatieniloru ce locuiescu pre acestu teritoriu, de ori ce nationalitatearu fi;“

ca mai departe dispune § 11 totu din acestu articulu de lege:

„Universitatea natiunei sasesci se lasa si pre viitoriu in stera ei de activitate ce i compete dupa articolulu de lege transilvanu XIII: 1791 — sustienendu-se dreptulu de inspectiune alu Majestatii Sele ce-lu eserceza ministeriulu ung. responsabilu cu esceptiunea, ca adunarea universitatii nu va esercia pe viitoriu nici o functiune judiciare in urm'a schimbarei in institutiunea judiciare“;

Considerandu, ca proiectulu de lege pre care l'a subternutu ministrulu de interne si care togm'a se afla in discussiune nu corespunde preste totu dispositiuniloru precise ale legi mai susu amintite, ci sta togm'a in contradicere directa cu ea;

ca (proiectulu) in locu de a asigura acele drepturi are de scopu togm'a sistarea acestor'a si desconsidera cu totulu cu privire la sfera de activitate a universitatii natiunei sasesci dispositiunile paragrafulu mai susu citatu;

Cas'a deputatiloru sa binevoiesca a enuncia si concludu:

1. ca nu primesce proiectulu ce sta in discussiune;

2. ca indrumaza pre ministeriu ca acest'a observandu cu acuratetia dispositiunile §§. 10 si 11 art. de lege 43: 1868, mai departe § 88 art. de lege 42: 1870 sa elaboreze unu atare proiectu de lege nou, care corespunde pre deplinu dispositiuniloru din legile citate si sa substerna acestu proiectu de lege, ascultandu pre respectivii, in terminu pre catu se pote de scurtu, inaintea casei deputatiloru.

Acestu proiectu de resolutiune e subscrisu de: E. Trauschensfels, deputatulu districtulu Brasiovu; G. Kapp, deputatulu cetatiei Sabiiu; Fr. Serafin, dep. din Cincu-mare; Al. Sachsenheim, dep. din Mediasiu; Sam. Dörr, dep. din Nocrichi; Chr. Roth; dep. din cerculu Agnitei; C. Conrad dep. din cerculu Nocrichiului; Fr. Ernst dep. cerculu Sighisioarei; Fr. Leonhard, dep. din Orestie; C. Maager, dep. din Cohalmu; C. Gebbel, dep. din cerculu Sabiiulu; W. Löw dep. Mercei; G. Bausnern, dep. din cerculu Mediasulu; A. Zay dep. Sebsiulu; E. Steinacker deputatu in districtulu Bistritiei.

Al. Mákrá saluta cu bucuria proiectulu de lege, pentru ca promoveza unitatea statulu ungurescu si e laudabilu in respectu liberalu findu ca nimicesce ultim'a remasitia a unei pozitiiu esceptionali privilegiate. De presentu existu in fundulu regiu legi numai pentru sasi, cari in numeru de 150,000 suflute suprima 33,000 unguri si 175,000 romani. Trebuie sa se puna capetu unei stari, in care dom-

nesce universitatea natiunei sasesci detragendu celoru 11 municipii sasesci dreptulu de a se determina pre sine; din motivulu acest'a si din cele mai susu espuse oratorulu primesce proiectulu. (Aprobare in centru.)

Guido Bausnern: Onorata Casa! Dupa procederea de curendu a Casei in caus'a interpelatiunei amicului meu Trauschensfels, unde datorintia ministrului era, sa se ingrigesca de observarea legiloru, precandu densulu recunosc implicite o calcare pre fatia a legi si in locu de a delatura ni puse in perspectiva unu proiectu de lege, care radica calcarea de lege la puterea de lege (Oho!) ier' cas'a luã responsulu la cunoscintia apropiandu-lu: dloru mei, dupa o astfelu de purcedere este cu greu a vorbi contr'a unei legi care are de scopu a umili directu dreptatea chiaru ca lumin'a sorelui. (Sgomotu si strigari: la ordine!) Procederea acest'a dovedesce ca in cas'a acest'a, celu putienu in unele intrebări, lipsesce respectulu inaintea legi si sentiulu de dreptate. (Sgomotu si strigari: La ordine!)

Presidentulu areta, ca deca la intrebarea momentuosa ce sta sub desbatere cas'a trebuie sa asculte cu linisce argumentele contrarie, pentru a nu i se pote imputa, ca ea se nesuesce nu numai a nu asculta argumentele contrarie, ci chiaru ale suprimã, atunci se cere si din partea dloru deputati (aratandu spre grup'a sasiloru) sa fia obiectivi si sa eviteze expresiunile inconveniente ce nu se tienu de obiectu. Ca sa nu se pota dice, ca cas'a nu voiesce sa asculte argumentele contrarie, nu voiu sa usezu acum de dreptulu presidialu; deca inse dlu deputatu se va folosi in decursulu argumentarei sele de espresiuni vatamatoare, voiu usa cu tota asprimea de dreptulu meu ca presidentu.

Deca totusi iau cuventulu — continua Bausnern — implinescu numai o datorintia etica, pentruca lupt'a pentru dreptu formeza partea morale a luptei celei mari pentru existinta si sine lucrandu in vietiã se subtrage, fia din ori-cari motive, dela acest'a lupta, acel'a pecatuesce contr'a principiulu de moralitate, pre care se bazeza tota demnitatea omenesca. Mai iau cuventulu si din altu motivu ce deriva din natur'a omenesca si acest'a e sperantia, ca d-vostra dloru mei veti asculta in cea din urma minuta a orei a 12 de vocea consciintiei si veti delatura o lovitura, care amercia pre o natiune intraga cu nimicirea. (Miscare, o voce: Unde e acea natiune?) Sperantia acest'a o intemezu pre cavalerismulu si sensibilitatea natiunei unguresci in punctulu onorei, o calitate acest'a, cu care natiunea unguresca totu-deun'a s'a falitu.

Suprem'a porunca a onorei e respectarea cuventulu datu, o porunca acest'a, pre care si cavalerismulu telhurescu din evulu mediu o a respectatu si lumea de astadi pune rumpearea cuventulu intr'o linie cu desonore. Ve aducu deci aminte dloru de acest'a porunca, ve aducu aminte de cuventulu de onore, pre care natiunea unguresca l'a datu de repetite ori natiunei sasesci in modu serbatorescu. (Strigari: Candu?)

Voindu a constata prin fapte acestu cuventu de onore oratorulu dice, ca Transilvania este margaritariulu celu mai stralucitu in coron'a Stlui Stefanu si cea mai stralucita parte din istoria acestei tieri o formeza lupt'a de patru seculi a natiunei sasesci pentru cultura. (Contradiceri). Intr'adeveru nu natiunea acest'a, ci tradarea de tiera a voivodulu Zapolya e de vina, ca Transilvania s'a smulsu de Ungaria dupa nefericit'a lupta dela Mohaci si a devenitu teatrulu resbeleloru civile si a invasiuniloru turcesci continue.

In acestu tempu teroristicu multe familii unguresci si-au scutitu averea si vietiã in cetatile bine intarite ale

sasiloru si cum ca Transilvania nu s'a prefacutu intr'o pustietate, acest'a se pote multiemi numai energiei acelei natiuni, pre care o amercia urmatorii aceloru familii unguresci refugiate pre celu tempu fatalu in cetatile sasesci cu nimicirea. (Nu este adeveratu!) Nu numai drepturile basate pre legi si tractate ale natiunei sasesci, ci si meritele nemuritoare, ce si le-a castigatu acest'a natiune pre tempulu pacei pentru cultura Transilvaniei, pre tempulu resbeleloru turcesci pentru aperarea tiei, au datu ansa natiunei unguresci sa dea natiunei sasesci cuventulu seu de onore pentru integritatea politica a natiunei sasesci, in tote trei stadiile ce le a parcursu reimpunerea Transilvaniei cu tiera mama Ungaria. Si natiunea unguresca a facutu acest'a in modu serbatorescu prin corpulu seu reprezentativu legalu, in care ea forma ca si astadi majoritatea suverana preponderanta si decisiva.

La analu 1848 natiunea unguresca si-a datu cuventulu seu de onore in dieta de Posionu si Transilvania. Articululu VII: 1848 dispune in § 5 acceptarea tuturor libertatiloru si legiloru speciali ale Transilvaniei, cari suntu favoritoare libertatii nationali si egalitatii in dreptu. In dieta transilvana s'a garantatu integritatea politica a natiunei sasesci prin resolutiunea solemna din 20 Iuniu 1848. Deputatii subternusera atunci unu memoriu, alu carui cuprinsu se concentra intr'acolo, ca tiera sasescã sa remana unu intregu nedespartiveru pre viitoriu.

Comisiunea regnicolara denumita in afacerea uniunei a fostu indrumata sa lucre intr'acolo, ca ministeriulu ungurescu sa substerna pre bas'a dechiariunei dietali unu proiectu de lege la legislativ'a cea mai de aproape. Acea comisiune regnicolara a fostu denumita de Majestatea Sea Imp. Ferdinand cu insarcinarea sa dea materialulu la acelu proiectu. Intemplantile dureroase au intreruptu activitatea acelei comisiuni si uniunea veni in stadiulu alu doilea abia dupa 7 ani la dieta din Clusiu din 1865.

In dieta acest'a, conchiamata pentru revisiunea uniunei, si-a datu natiunea unguresca cuventulu seu de onore in resolutiunea dietale din 6 Decembre 1865, prin care dorintiele postulatele si conditiunile natiunei sasesci, subternute in forma unei motiuni in scrisu, se privira de a face a dietei. Punctele cardinali ale motiunei era: sustinerea constitutiunei municipali sasesci si inviolabilitatea teritoriale a fundului regiu — cu unu cuventu: integritatea politica a natiunei sasesci.

In stadiulu alu treilea si celu din urma si-a datu natiunea ungara cuventulu seu de onore prin guvernulu responsabilu alu statulu ungurescu si apoi prin legislativa.

In Februaru 1868 guvernulu ung. a pensionatu pre contele alesu alu natiunei sasesci, ocupandu acestu postu prin denumire, universitatea natiunei sasesci a datu unu gravamenu, la care a respunsu ministrulu de interne de atunci bar. Wenkheim, ca factorii legali voru statorii drepturile basate pre privilegie. In Decembre urmandu regularea definitiva a uniunei cuventulu de onore datu s'a adusu in §§ 10 si 11 art. de lege 1868 intr'o forma corecta si legale. Oratorulu se provoca aici la unele detaiari din legile ce atingu caus'a fundului regiu si apoi face imputarea, ca proiectulu de fatia ignoraza integritatea politica a natiunei sasesci, garantata prin legea uniunei.

Bausnern nu pote presu-pune, ca reprezentantii natiunei cavaleresci voru fi in stare sa dica, ca „fortia precede onorea“.

Ticalosa e natiunea, continua oratorulu — care nu-si jertfesco tote pentru onorea sea si o natiune, care nu-si

tiene cuventulu seu de onóre, datu in modu solemnu se lépeda de onóre.

Presidentulu admonéza de nou pre oratoru, care termina dechiarandu-se pentru propunerea lui Kapp. (Va urmă.)

Diurnalele române de preste Carpati se ocupa cu unu discursu alu lui Gambetta, rostitu nu de multu la Lyon, care discursu e in stare se derime multe ilusiuni atátu dincolo de Carpati câtu si chiaru si dincóci la unii adoratori platonici ai lui Gambetta. Din discursulu lui Gambetta se vede o cochetare cu unele monarchii européne pentru a fi spriginitu la revanchulu contra Germaniei si de aceea elu recomanda amicilor sei se renuncie dela „politic’a nationalitátiloru.“ Eata ce reflexiuni face „Press’a“ din Bucuresci lui Gambetta.

„In fati’a unei asemenea manifestári politice, care ne a amintitu si unu articulu programu din „République française“ dela 1872, si in prevederea ca d. Gambetta póte veni intr’o di la putere si cu timpulu chiaru la presidinti’a republicei, noi ne amu preocupatu cá romani cu ore care ingrijire de acésta noua directiune politica ce se propaga de d. Gambetta. Se póte cá noi sa fi esageratu cuvintele dlui Gambetta care a disu, ca „politic’a nationalitátiloru (de subtu imperiu) trebuie repudiata.“

Daca d. Gambetta va fi intielesu respingerea numai a unoru gresieli facute subtu imperiu, atunci nu amu avé nimicu de disu. Dara ne amu mai adusu aminte si de alte scrieri ale dlui Gambetta, precum si de idea constanta si naturala de revanche contr’a Germaniei, si de ofertele facute Rusiei printr’unu articulu din „Republique française“ dela 1872, oferte unde se vorbiá despre identificarea intereselor franceze cu cele russe si panslaviste, — oferte pre care organele russe nu le au priimitu cu incredere; — si de aceea ne amu ingrijitu si amu relevatu acésta materie.

Dea Ddieu cá temerile si prevederile nóstre se fie esagerate si desmintite de timpu; nu amu dori mai multu de câtu acésta in interesulu nationalitátiloru, alu pácei si ecuilibrulu europeanu.

D. Gambetta a calificatu de ecuvóca (louche) „politic’a nationalitátiloru“ urmata subtu imperiu. Ei bine n’amu dori mai bine de câtu cá republic’a franceza sa urmeze aceeaasi politica generósa, mai putienu gresiele din tempulu imperiului.

Discursulu dlui Gambetta dela Lyon si articulu ce amu reprodustu din „République française“ din 1872 nu prea ne incuragiaza in sperantiele nóstre. Apoi, noi n’amu confundatu nici odata pre dlu Gambetta si partidulu seu cu intrég’a Francia, si de aceea reu ne acusa „Romanulu“ ca amu fi propagandu indirectu racéla pentru acea natiune generósa dela care amu primitu atât’a bine in trecut. Republic’a s’a intemeiatu in Franci’a, si n’amu dori mai bine decátu a o vedea spriginindu principiulu nationalitátiloru si sustienendu la inaltimea sea prestigiulu Franciei in fati’a popóreloru europene.

Pentru mai multa lamurire a celorlaltor dise de noi, reproducemu mai josu pasagiulu din discursulu dlui Gambetta relativu la politic’a sea esterna, pasagiulu care combinatu cu articulu ce amu reprodustu dupa „République française“ din 1872, a formatu bas’a reflexiuniloru si temeriloru nóstre, pre cari, inca odata, amu dori cá tempulu sa le desmiinta.

Eata cum s’a esprimitu d. Gambetta la Lion:

„Noi amu pecatuitu adesea prin spiritulu de propaganda escesiva. Sa ne facemu trebile la noi, sa ne vin-

decámu rânile nóstre si sa lasámu pe ceea-lalta lume sa-si véda singura de trebuintiele sele fára concursulu nostru.

„Apoi de multu noi nu mai avem ce sa ducemu celorlalte popóre, ci din contra, avem sa imprumutámu: dela Engliter’a libertatea de presa si dreptulu intrunirilor; dela adversar’a nóstra de eri organizarea sea militara, servitiulu adevratu obligatoru pentru toti. Cu aceste conditiuni putemu fi siguri de concursulu si simpatiele natiuniloru.

„Trebuie sa respingemu proselitismulu. Trebuie sa respingemu acea politica din tempulu secundulu imperiu, politica ecuvóca, care mergea la Dunarea de jos, care trecea dincolo de mári in Mexicu, care tradá Danimarc’a, si care strivea pre Austri’a; acea politica, care nu cautá decátu ruine in lume si ne sapá subpicióre unu abisu, unde erá sa ne confundámu cu totulu. Acésta politica a natiunulitátiloru trebuie respinsa (!). Ceea ce voimu este pacea pretutindení.“

Fiinduca in diu’a de astadi se vorbesce fórtu multu despre republica reproducemu unu toastu republicanu alu reprezentantelu confederatiunei elvetiane dlu Korn rostitu cu ocaziunea banchetulu anualu datu in Parisu, de societatea elvetiana de binefaceri.

Eata toastulu dupa traducerea U. p. A.:

„Cá republicani de vechia data, avému deprinderea de a manifestá la aceste banchete, cari suntu nisce serbári de familia, convingerile si simtiemintele nóstre cu franchetia.

Aceste consideratiuni mi permitu a le esprime cá membru alu acestei numeróse familii elvetiane din Parisu, din care amu fericirea de a face parte de 20 ani.

Privimu cu incredere viitorulu Republice franceze, fiinduca ea nu este produsulu unei miscári efemera, ci alu unui spiritulu de moderatiune si de vointia cugetata din partea natiunei. Privimu cu incredere viitorulu Franciei fiinduca suntemu adencu convinsi ca natiunea franceza nu voiesce alta republica decátu acea care asigurandu progresulu si libertatea, garantéza ordinea si pacea, si cá celu mai puternicu spriginu alu loru, munc’a. Totu in acestu sensu intielegemu noi si iubimu in Elveti’a republic’a. Acel’a care nu iubescé nici ordinea nici munc’a nu este demnu, in ochii nostri, de numele de republicanu. Libertatea fára ordine si munca, nu mai este libertate, ci anarchia, detestata de adevratulu republicanu, cá si de monarchistu.

Ceea ce ne intaresce in increderea nóstra, este ceea ce amu vediutu, cu proprii nostri ochi, ca unu regimulu republicanu de faptu fára organizare definitiva, a sciutu celu putienu, in tempii cei mai deficiili, sa restabiléscá ordinea contr’a unei rescóle fára precedentu, sa libereze Franci’a de o ocupatiune straina si de o datoria de resbelu enorma, sa intaréscá si chiaru sa maréscá creditulu in intru si in afara, sa mentie ordinea si securanti’a in cursulu ultimiloru cincí ani, cu tóte ispitirile de totu feliulu. Cu ce dreptu se póte presupune ca republic’a recunoscuta formalu cá stare legale a tieriei si spriginita de sufragiulu universalu va oferí mai putiena garantia intereselor celorlaltor mai importante ale societáti, de cum le-a asigurat inainte de a fi primitu o sanctiune legale?

In fine, cum s’aru puté admite cá acésta republica, care datoresce fundarea sea unui spiritulu de moderatiune necontestabile, aru puté in aplicarea si desvoltarea principiiloru sele, sa nu cunósca tóte regulele intiepciunei si sa uite tóte invetiamentele istoriei in privinti’a conditiuniloru fundamentale ale duratei institutiuniloru democratice?

Nóu’a republica póte cu atátu

mai multu sa compteze pre simpatiele celorlalte natiuni, cu câtu acestea recunosc in tr’unu statu constitutiunálu, basatu pre vointi’a unui poporu intregu, o garantia mai multu pentru interesele pácei, cari suntu nu numai ale Franciei dar’ si ale Europei.

Desvoltarea institutiuniloru republicane prin legislatiune intr’o tiéra care are traditiuni monarchice este o lucrare dificile. Ea va fi inlesnita de concursulu lealu alu tuturoru cari punu mai pre susu de opiniunile loru personale, séu mai pre susu de acelea ale partidei loru, interesulu generalu alu tieriei si vointi’a nationale legalmente manifestata. Se sperámu ca unu spiritulu de concordia si de unire va ajutá ase indepliní acésta frumoasa misiune.

Nu ne cunóschemu nici marirea nici dificultátele acestei lucrári, dar’ credemu in puterea morala a principiiloru suveranitatiei nationale si a libertátiei, in intiepciunea si in devotamentulu corpuriloru constitutiunale ale tieriei, in patriotismulu si in lealitatea ilustrulu presedinte alu republicei.

Mantie-se republic’a franceza si desvoltese in acelasi spiritulu care a reesitu de a o fundá!

Aduca tóte ródele ce natiunea are dreptulu de a aseptá dela dens’a! Rasipésca prin fapte neincrederea si temerile!

Asigurádu progresulu si libertatea, fia in acelasi tempu o garantia de ordine si de pace; o pavidia a tuturoru drepturiloru si a tuturoru intereselor legitime contr’a incalcáriloru, din ori-ce parte aru veni ele!

Asigure mai cu osebite Franciei instructiunea universale, propagata in tóte clasele sociale cá cea mai solida garantia a tuturoru libertátiloru!

Adresádu aceste cuvinte de simpatia republicei franceze, suntu adencu convinsu de a fi interpretulu credinciosu alu simtiemintelor nu numai ale coloniei elvetiane din Parisu, si ale tuturoru coloniiloru elvetiane din Franci’a, dar’ si alu natiunei intregi. Elveti’a republicana saluta cu simpatia si cu incredere pre Franci’a republicana.

Radieu acestu toastu pentru republic’a franceza si pentru presedintele republicei.“ (Intreita salva de aplauze.)

In cele urmatóre dámu publiculu nostru cetitoriu, unu articulu care ni s’a tramisu dela unu carturariu de ai nostri dela tiéra, care in modéstia sea, nu are pretensiunea a se numerá intre „inteligentii“ natiunei. De aceea reproducemu articulu fára de nici o schimbare, respectandu vocea din poporu in puritatea ei. Ne bucrámu vediendu ca poporul nu e indiferentu la cele ce se intempla in sinulu seu si marturisimu ca ne a suprisu cându amu vediutu ca cele indigitate in „indigitárele“ nóstre din Nr. 19 au inceputu a se adevéri asiá in graba.

Eata articulu:

Defectele tempului presinte, si indreptarea loru.

Dela tiéra in Martiu 1876.

Precum pacea infratiesce si armoni’a se propaga si respandesce intre poporu prin ómeni insufletiti de spiritulu binelui si de simtiemintele caritatiei evangelice — de asemenea disarmoni’a, ur’a si resbunarea inca se propaga si respandesce prin ómeni inspirati de spiritulu reului, de ambiatiune, arogantia si interese egoistice.

Pentru a se poté delaturá din sinulu poporulu nostru — ori ce datini si obiceiuri stengace ori ce rele si defecte, care i potu casiná ruinare si nenórcire si ai inspirá religiositatea si moralitatea cari singure conduc pre ori ce omu la adevrat’a fericire, se ceru puteri si spirituali si materiali, vointia si putintia, contielegere fratiésca intre toti factorii prin-

cipali si conducatorii poporulu si mai cu séma intre acei’a, cari vinu mai desu in atingere cu densulu, cum suntu: preotii, invetiatorii, notarii, advocatii, dregatorii si reprezentantii comunali si bisericesci si se mai astépta inca si spriginulu inteligentiei nóstre de tóta specialitatea.

Cându toti acesti’a se voru uní in cugete si in simtiri, si se voru interesá mai cu zelu cá pána acum de sórtea si viitorulu poporulu nostru, conclucrandu cu energia pentru prosperitatea si luminarea lui, atunci de siguru voru aflá cu lesnire cáile si midilócele conducátore la scopu si voru ajunge la succesulu doritu.

Déca pretindemu si dorimu cu ardóre, cá poporul nostru sa fia crescutu in religiositate si moralitate, de asemenea sa pretindemu imperiosu — cá aceste virtuti cersci sa le poséda primo loco conducatorii sei — de ori-ce trépta si positiune — fia laici ori clerici — conformu preceptelor evangelice:

„Asiá se lumineze lumin’a vóstra inaintea ómeniloru, cá se védia faptele vóstre cele bune si sa maréscá pre tatalu vostru celu din ceriuri.“ (Matei capu 5 versu 16.) Nu vomu gresi marturisindu sinceru adevérulu ca amu vediutu si vedemu cu durere de inima, ca chiaru unii dintre conducatori prin faptele loru egoistice si pentru interesele loru ordinari in locu se moraliseze, ei singuri prin conduit’a loru necorespundietóre demoraliséza si facu celu mai mare reu si stricaciune bietulu poporu.

Un’a dintre cele mai dureróse si mai neplacute calamitáti este si acea impregiurare, ca multe din defectele stricacióse si ruinatóre intereselor poporulu nostru preste totu le vedemu concentrate mai multu intre unii dintre barbatii nostri asiá numiti invetiati si inteligenti ce se tienu de conducatori.

Cunóschemu pre unii domni invetiati si inteligenti ai nostri, cari neputendu fi sustienuti la scóla numai cu spelele parintiloru loru cei seraci si-au continuatu si terminatu studiile mai inalte cu stipendii si déca au devenitu in oficii publice in locu se fia ómeni onesti, activi si consciintiosi; au inceputu a esclá in abusuri, negligintia, lucsu si desfrenare, incátu vrendu nevrendu ne vine a crede, ca astfelu de ómeni in decursulu studiiloru loru au invetiatu a fi inspirati mai multu de spiritulu reului decátu alu binelui si la invetiatura au imitatatu mai numai viciile si defectele ómeniloru stricati de prin cetáti decátu cultur’a inimei si virtutile sociali ale barbatiloru intr’adeveru civilisati.

Eata dar, din ce motive devine, ca numai e nici o mirare cându audi adese pre bietulu poporu esclamandu si vaierandu-se: „Dieu, ca unii dintre domnii nostri cei invetiati nu mai tienu nici o lege — nu mai au nici unu Ddieu — ei ni se pare ca au invetiatu numai cum sa ne incurce si beléscá pre noi — si cum sa se imbogátiesca pre ei.“ etc.

Déca vomu considerá si judecá rationalu si fára pasiune tempulu si impregiurárele in care traimu astadi — si conduit’a unoru ómeni invetiati si inteligenti — apoi vrendu nevrendu trebuie sa aprobámu exclamatiunile si vaieraturile cele drepte ale poporulu — ba cá unii, cari ne-amu convinsu din esperintia propria despre relele si defectele tempului presinte — afirmámu susu si tare si dechiarámu in fati’a lumei — ca amu devenitu sa traimu astadi in celu mai nenorocitu tempu de coruptiune si decadentia morala — in tempulu acel’a nenorocitu cându oficiele publice — pentru unii din cei ce le ocupa au devenitu unu monopolu de specula — ori dupa limbagiulu fratiloru nostri, din Romani’a unu midilócu de chiverniséla.

(Va urmă)

Varietăți.

Concursu. „Budapesti Köz-
löny delà 21 Martiu a. c. nr. 66 pu-
blica concursulu scrisu de min. reg.
ung. de culte si instructiune publica
pentru unu postu de professoru de
limb'a latina si greca la gimnasiulu
reg. ung. de statu din Sabiu. Peti-
tiunile instruite si adresate ministe-
riului reg. ung. de culte si instructi-
une publica au de a a se substerne
pâna la 15 Aprile a. c. la directiunea
superiôra scolara din Clusiu. Emolu-
mentele impreunate cu postul de prof.
sunt: 1200 fl. salariu ficsu, 200 fl.
bani de cuartiru pre lînga quinquanlii
de 100 fl.

Necrologu. Diurnalele din
Romani'a ne aduc scirea trista despre
môrtea dlui Dr. Ioanu Dragomiru,
profesoru de istoria universale, la co-
legiulu St. Sava. Deplangemu acêsta
grabnica perdere a instructiunei su-
periôre! Fiai tieren'a usiôra!

Comitetulu scaunulu
alu Sabiului a avutu joi seditia Objec-
tele desbaterei au fostu satorirea bu-
getului scaunale pre anulu 1876; re-
gularea pompeiiei in scaunu si alte
obiecte de mai putiena insemnate.
Dintre aceste este de a se distinge o
petitiune câtra cas'a deputatiloru pen-
tru scutirea populatiunei contra fêra-
loru selbatece.

Cine aru ti crediutu?
Joi ni se templà ce nici prin visu ni
aru fi trecutu vr'o data. „S. d. T.“
ni sosesc camu dupa 11, adeca intre
11 si 12 ôre. Că totudêun'a indata
amu facutu o revista preste tôte ru-
bricile diurnalului. La „Local-und-Ta-
ges-Chronik“ dâmu preste o varietate
intitulata „Frundie si flori.“ In acea
varietate se caracterisêza cealalta
fôia totu de aici din locu, „Hr. Ztg.
etc.“ de fôia umoristica. Ce e dreptu
„Hr. Ztg.“ facuse mai de unedile o
gluma camu prôsta, cându dicea ca
intr'o afacere a „vediutu in nisce acte.“
Ce a vediutu? va scî ea si respectivulu.
Noi scimu ca n'a vediutu ceea ce ca-
utâ sa vêda; dar' galusce nemistuibile
au inghititu respectiv'a fôia destule,
fâra de a dice macaru unu ah! Cu tôte
aceste cându amu cetitu ca „H. Ztg.“
e fôia umoristica cugetaramu in noi
acês'a e invidia. Ce se vedi? Nu bate
intâi'a ôra pentru unii dupa prândiu,
pentru altii dupa prândiu, si eata si
„Hr. Ztg.“ Facemu si preste dens'a
revista. Cetimu rubric'a „Innland“
si ne convingemu ca nu numai e umo-
ristica, ci cându vrea, că joi, apare si
caraghiosă. Ea dice si din acês'a
pôte vedé ori si cine câtu e de sarata:
„Alt'a e Tisza (ministrulu) si alt'a e
Telegrafulu“. Genialu!

**Actiunea produce re-
actiune.** Ministru ung. de comerci-
u si comunicatiune n'a spariatu numai
cu vorbe cându a amenintiati pre toti
impiegatii dela drumurile de feru, ca
dêca nu voru invetiâ limb'a magiara
i lipsesce de oficiele ce imbraca. O
fôia din Vien'a ne spune ca la 17
Martiu a. c. a mii'a familia a tre-
buitu sa parasêca Ungari'a, din cauza,
dice fôia vienesa, ca unu arpadanu a
competatu la postul nêmtiului, pen-
tru ca lipsitul de oficiu are si dôue
atestare din cari se vede ca a depusu
esamenulu din limb'a magiara cu suc-
cesu bunu. Ministrulu ung. nu
numai ca s'a tîenutu de cuventu dara
a mersu mai departe: in Decembre a.
tr. a spus'o intr'unu emisu ministe-
rialu verde, ca impiegati de ai dru-
muriloru de feru se demisiunêza si
la casulu cându sciu unguresce, dêca
voru fi nemti. Acum este o urmare logica
ca dându-i-se ocasiunea, fâra multe cere-
monii se asiedie in posturi fii de ai nati-
unei magiare, conformu emisului seujde
mai nainte ii si asiêza. Nemtii din
Cislaitani'a inse suntu ômeni acu-

ratii. Ei au numeratu tôte familiile b'a
si sufletele, cari au fostu espedate
pre calea acês'a din Ungari'a, pen-
tru ca ei le numera 3400! Si acum
dupa ce si-au facutu socotêla astfelu
se apuca de respata. Aceeasi fôia
vienesă amenintia conducerea intrêga
a drumuriloru unguresci de feru cu
denegarea din partei a ori cârui
sfatu, a ori cârui spriginu ce-lu
va mai cere si dêca stau cele dise de
fôia despre care ni e vorb'a, intrebâ-
rile se facu la Vien'a adeseori, pen-
truca se dice mai departe, ca dela
crearea Inspectiunei generale in Bu-
dapest'a preste drumurile de feru abiâ
s'au facutu patru tarife, cari nu
suntu copiate de pre cele austriace.
Inse nu se opresce aci. O societate de
drumuri de feru, carea sta in cele
mai bune relatiuni cu ministrulu au-
striacu s'a decisu a demisiunâ pa-
tru-spradice impiegati de nati-
onalitate unguresca. Dara ce e mai
bunu vine la urma. In dilele cele mai
de aprôpe se intrunescu la Frank-
furtu reprezentantii tuturoru dru-
muriloru de feru nemtiesci si austri-
ace. Cu ocasiunea acês'a, se asigura,
ca se va decide eschiderea tuturoru
drumuriloru de feru unguresci din
reuniunea drumuriloru nemtiesci, prin
care mesura drumurile de feru ungu-
resci voru dâ de pagubele cele mai
simtite.

Semnu imbucuratoriu.
Doi advocati români din Sibiu au
datu demisiunea in dilele trecute in
grab'a cea mai mare — sespune ca pre
la mediulu noptiei — concipistiloru
loru. Trebuie ca numerulu proceselor
se afla intr'o scadere rapida.

Se cêrta fratii. Sub
titlulu acês'a face rotund'a prin diu-
nale urmatôrele inemplare ce avu locu
la anulu nou intr'o monastire de ie-
suti in Sant'a Fé (Spani'a). Parintii
iesuti erau la prandiu si intre densii
se incinge o disputa despre impartie-
rea ôreloru si despre alegerile anuale.
Din disputa se nasce cêrta. In de-
cursulu certei incepu a sburâ pahare
dela unulu la altulu, ceea ce in-
semnêza ca s'a inceputu batai'a. Acês'a
se continuâ cu pahare cu sticle,
carate si alte obiecte potrivite spre
scopulu ocupatiunei din acele mo-
mente memorabile. Pater rectoru alu
monastirei a cadiutu mortu si alti
patru patres fura raniti greu. Dintre
cesti din urma doi au muritu. Cerce-
tarea judecatorêca urmêza.

Nenorocire. Dela Strass-
burg se anuncia, ca unu trenu dintre
Strassburg si Mühlhausen, trecându
preste riulu Ill, care, umflatu de apele
cele multe, semenâ unui fluviu, si de-
rimânduse togm'a in momentele tre-
cerei preste podulu de preste Ill unu
picioru de podu, afara de masin'a,
care a apucase a trece podulu si riulu,
trenulu intregu a caditu in apa. Din
caletori n'a scapatu nimenea. Citi ca-
letori au fostu in trenu se va eruf
mai târziu.

Publicare de licitatiune.

Comun'a bisericeasca gr. or. din
Resnovu dupa ce si-au primitu apro-
bările necesari dela autoritâtile mai
inalte competitori, — in diu'a de 25
Martie st. v. 1876 la 10 ôre a. m. va
vinde prin licitatiune verbala publica,
padurea de fagu de pre muntele bi-
sericea Baiu seu Dibamu aflatoriu
in Romani'a districtulu Pra-
hov'a.

Conditiiunile de licitare precum
si alte explicâri se potu capetâ si re-
spective vedé in scôla romana de aici,
unde se va tîenê si licitatiunea.

Resnovu in 25 Fauru 1876.

3—3 **Comitetulu parochiale.**

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante
de class'a III Buciumu-satu, in pro-
topresbiteratulu Abrudului, se deschide
concursu, pâna la 8 Aprile 1876.

Emolumentele sunt, tacsele sto-
lari bine regulate dela 130 de fami-
lii, si folosirea cimiteriului, eventual-
mente, dêca aru voi se ocupe si pos-
tulu de invetiatoriu, va primî inca
unu salariu de 120 fl. v. a, cuartiru
si lemne.

Doritorii de a competâ la acêsta
parochie, au de a-i substerne concu-
sele instruite conformu legei — pâna
la terminulu prefipu, subscrisului.

Abrudu in 4 Martiu 1876.

In contielegere cu comitetulu
parochiale.

Ioane Gallu,
prot. gr. or. alu Abru-
dului
(2—3)

Ad Nr. 10. 1876.

Concursu.

Devenindu vacanta parochi'a in
Brisnicu protopresbiteratulu Dobrei,
se escrie prin acês'a concursu cu
terminulu pâna la 21 Martie st. v. a. c.
in carea di se va tîenê si alegerea.

Emolumentele sunt:

Portiune canonica 7 jug. parte
aratoriu, parte fenatiu, dela 80 nu-
meri de case 80 miertie mari de cu-
curuzu sfarimatu, si dela geleri o di
de lucru, apoi stol'a usuata. Tôte ace-
ste emolumente computate la olalta
dau unu venitu anualu aprôpe de
400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupâ acêsta sta-
tiune de parochu, au a-si asterne pe-
titiunile loru instruite in sensulu sta-
tutului org. la subscrisulu pâna la
terminulu indicatu.

Dev'a in 19 Febr. 1876.

Pentru comitetulu parochialu.

Ioanu Papiu,
protopresb.
(3—3)

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei de ca-
pelanu lînga betrânulu parochu Ni-
colau Briciu din Galatiu protopresbi-
teratulu Bistritiei, se deschide prin
acês'a concursu in intielesulu inaltului
ordinu consistoriale din 4 Septembrie
1875 nr. 2323 pâna in 28 Martiu a. c.

Cu acestu postu sunt impreunate
urmatôrele emolumente:

Dela 60 case câte 1 mertia cu-
curuzu sfermatu, totu dela acelea case
venitulu epitrafirului si câte 1/2 di
de lucru.

Portiune canonica 5 jugere pa-
mentu aratoriu 2 1/2 jugere fenatiu.

Cu acestu postu e impreunatu si
postulu de invetiatoriu cu unu salariu
anualu de 100 fl. v. a.

Doritorii de a ocupâ acêsta sta-
tiune, câ obligati de a implinî tôte
functiunile nepotincosului parochu
sunt avisati a-si trimite concursele
instruite amesuratu Statutului organicu
pâna la terminulu prefipu la comi-
tetulu parochialu in Galatiu post'a
ultima Bistriti'a.

Galatiu 26 Febr. 1876.

Comitetulu parochialu in in-
tielegere cu oficiulu proto-
presbiteralu tractualu.

(3—3)

Ad. nr. 10 1876.

Concursu.

Pentru intregirea parochiei va-
cante Ighielu protopresbiteratulu Albei
Iuliei se escrie concursu pâna la 21
Martie 1876. st. v. cându se va tîenê
si candidatiunea.

Emolumentele sunt:

1. Casa parochiala cu gradina de
legumi.
2. Portiune canonica de 8 jugere
804⁰ in aratoriu si fenatiu.

3. Dela 114 familii câte un'a fer-
dela de bucate, seu parte in mustu.

4. Dela 114 familii un'a di de
lucru.

5. Stol'a usuata de parochulu
repositu.

Doritorii de a ocupâ acêsta pa-
rochie au a-si asterne concursele lor
conformu Statutului organicu pâna in
terminulu susu indigitatu la sub-
scrisulu.

Alb'a-Iuli'a 11 Februaru 1876.

In contielegere cu comitetulu pa-
rochialu.

Alesandru Tordasiannu,

protopr. gr. or. de

(3—3) Alb'a-Iuli'a.

Edictu.

Mari'a Georgiu Nanu din Her-
manu in districtulu Brasiovului, de
religiunea gr. or. care parasî aprôpe
de 3 ani pre legiutulu ei barbatu
Dimitrie Achimu Tom'a, si nu se scie
unde se afla, se citêza prin acês'a a
se presentâ la subsemnatulu foru ma-
trimoniale in terminu de unu anu si
o di dela datulu subscrisu, câci neinfatisindu-se se va pertractâ actiunea
barbatului si in absentia ei.

Brasiovu in 19 Febr. 1876.

Scaunulu protop. gr. or. alu
tractului II alu Brasiovului.

Ioanu Petricu,

(3—3) protopopu.

Ad Nr. 92—1875.

Edictu.

Prin carele Ann'a Comanicu din Fel-
meru, in scaunulu Cohalmului, parasindu in
modu ilegalu de mai multu tempu pre legiti-
imulu seu sociu de casatoria Moise Curchel,
se citêza, a apare in restempu de unu anu
inaintea forului matr. subscrisu, câci la casu
contrariu, pre bacea protocolului luat de câ-
tra oficiulu protopopescu, prin carele se inac-
tiunêza pribegi'a, — in sensulu canôncloru
bisericea resaritene, se va aduce sentint'a me-
ritôria.

Cohalmu, 15 Februaru st. v. 1876.

Forulu judecatorescu bis. de I-a instan-
tia gr. resarit.

Nicolau D. Mircea,

adm. prot.

3—3

Nr. prot. 10/1876.

Edictu.

Ilean'a lui Gavrilă Sioic'a din
Bulzesci — Ctulu Zarandu — carea
de mai multi ani au parasitu pre bar-
batulu ei Ioanu Sioic'a a Pascului fâra
a se poté eruf lecuiu ubicatiunei ei;
— prin acês'a se provôca resp. citêdia
a se presentâ inaintea subsemnatu'ui
scaunu ppsescu in terminu de unu anu
si o di si anumitu pâna in 25 Ianu-
ariu 1877 câci la din contra procesulu
divortialu intentatu asupra se va per-
tractâ si decide si in absentia ei.

Din seditia scaunului ppsescu
gr. or. a Zarandului tîenuta la Bradu
in 22 Ianuariu 1876.

Nicolau I. Miheltianu,

prot. gr. or. a Za-

randului.

(3—3)

Edictu.

Marin'a George Dutia din Rot-
bavu, de religiunea gr. or. care de 6
ani parasî cu necredintia pre legiui-
tulu ei barbatu Arsenie Vladescu, si
nu se scie ubicatiunea ei, prin acês'a
se citêza a se presentâ la subsema-
tulu foru matrimoniale in terminu de
unu anu si o di dela datulu subsema-
natu, câci neinfatisindu-se se va per-
tractâ actiunea barbatului si in ab-
sentia ei.

Brasiovu in 21 Febr. 1876.

Scaunulu protop. gr. or. alu
tract. alu II alu Brasiovului.

Ioanu Petricu,

(1—3) protopopu.